ÇOCUK KİTAPLARINDA BASKI KALİTESİNİN ÖNEMİ

THE IMPORTANCE OF PRINT QUALITY IN CHILDREN'S BOOKS

Kelime ERDAL[1]

ABSTRACT

Reading a book is an important habit of expanding the imagination, expanding the horizon, opening the world of the language it speaks, facilitating the use of this language, living in different worlds. This habit, which is very important for human beings, must be brought to children at an early age. A child who meets qualified books at an early age can be a good reader in his life. The child's positive look at the book, the liking of the book, depends on the print quality of the book, especially in the pre-school period. A child who is illiterate at this time, the book will only be liked or disliked by its appearance. A picture on the cover of the book, the colors it contains are very important for the child. In addition, the pressure on the works printed for the child who can not use everything he has taken with his age carefully, the book should also be sound.

How is the printing quality in books published for children in our country? How successful are the printed books for children in reaching children with print quality? Especially do book covers have the picture and color quality that children can take care of?

In the research, children's books were examined by document analysis method. Within the scope of the research, the answers to the above questions were searched, the results were obtained in the direction of the findings and the suggestions were made.

Key words: Children's books, publishing, print quality, reading habit.

ÖZET

Kitap okumak, insanın ufkunu genişleten, konuştuğu dilin dünyasını açan, bu dili kullanmada kolaylık sağlayan, farklı dünyalarda yaşatan, hayal gücünü genişleten önemli bir alışkanlıktır. İnsan için çok önemli olan bu alışkanlığın, **çocuklara ç**ok erken yaşlarda kazandırılması gerekir. Erken yaşlarda nitelikli kitaplarla tanışan çocuk, ilerleyen yaşamında iyi bir okur olabilir. **Çocuğun kitaba olumlu bakması, kitabı sevmesi, özellikle okul öncesi dönemde daha ç**ok kitabın baskı kalitesine bağlıdır. Bu dönemde henüz okuma yazma bilmeyen ço-

1 Doç. Dr. , Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Bursa, kelime@uludag.edu.tr

cuk, kitabı sadece görünüş özelliklerine göre beğenecek ya da beğenmeyecektir. Kitab**ın kapağında yer alan bir resim** ve bu resmin içerdiği renkler çocuk için çok önemlidir. Ayrıca yaşı gereği eline aldığı her şeyi tam özenle kullanamayan **ç**ocuk için basılan eserlerdeki baskının ve kitap cildinin sağlam olması da gerekmektedir.

Ülkemizde çocuklar için basılan kitaplarda baskı kalitesi nasıldır? Çocuklar için basılan kitaplar, baskı kalitesi ile çocuklara ulaşmada ne kadar başarılıdır? Özellikle kitap kapakları çocukların ilgisini çekebilecek resim ve renk kalitesine sahip midir?

Araştırmada, çocuk kitapları doküman analizi yöntemi ile incelenmiştir. Araştırma kapsamında yukarıda verilen sorulara cevaplar aranmış, elde edilen bulgular doğrultusunda sonuçlara ulaşılmış ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Çocuk kitapları, yayıncılık, baskı kalitesi, okuma alışkanlığı

GİRİŞ

Teknoloji alanındaki gelişmelerle birlikte küreselleşen dünyada bireyler arası iletişimin daha da kolaylaştığı günümüzde her alanda olduğu gibi edebiyat alanında da ilerlemeler her geçen gün artmaktadır. Ülkemizde özellikle Cumhuriyet'in ilanından sonra bireyselleşmenin ve buna paralel olarak çekirdek ailelerin sayısındaki artış sonucunda artık aileler çocuklarına gereken değeri vermeye başlamışlardır. Bu önem edebiyata da yansımış ve çocuklar için, çocuklara özel bir edebiyat doğmuş ve gelişmiştir (Ungan ve Demir, 2016: 41).

Eğitimi ailede başlayan çocuğun gelişim sürecinde çocuk kitaplarının ve genel anlamıyla çocuk edebiyatının rolü inkâr edilmez. Çocuk için özellikle çocukluk döneminde vazgeçilmez olan geniş bir hayal gücüne sahip olmanın yolu da çocuk edebiyatı ürünlerinden geçmektedir. Çocuk, henüz okuma bilmediği bir dönem olan okul öncesi dönemde kitaplarla tanışmaktadır. Bu döneme yönelik hazırlanan kitapların çocukların okuma yazma bilmeden anlayabileceği ya da anlamlandırabileceği nitelikte resimlerden oluşması önemlidir. Çocuk kitaplarında yer alan resimlerin estetik değer taşıması, çocuğun ileriki yaşamına etki edecek, sanatsal bakış açısı ve beğenisinin şekillendirilmesine yardımcı olacaktır. Çocuk kitaplarında yer alan resimlerin estetik çizilmesi kadar, resimlerin renkli olması, renklerin canlılığı ve resimlerin içerikle uyumlu olması da önemlidir. Diğer taraftan çocukların, küçük yaşlarda eşyaları yetişkinler gibi özenle kullanamadıkları bilinmektedir. Kullandıkları eşyaları kırma ya da yırtma eğilimi küçük yaşlarda çok fazladır. Bu nedenle çocuk kitaplarında en az basım kalitesi kadar, seçilen kâğıdın cinsi, gramajı ve cilt kalitesi de yetişkin kitaplarından çok daha önemlidir. Özellikle okul öncesi dönem çocuğun okuma alışkanlığı ve kitap sevgisinin temellerinin atıldığı dönemdir ve bu dönemde çocuk için kitabın görsel albenisi önemlidir.

Resimli kitaplar, çocuğun bir metni sonuna kadar okumayı öğrendiği döneme gelinceye kadar en çok ihtiyaç duyulan materyallerdir. Özellikle okul öncesi çocuklar için resimli kitaplar son derece uygundur. Resimli kitaplarda metin varsa, metin ve resimler birbirleriyle bağlantılı ve birbirini tamamlar nitelikte olmalıdır. Pek çok çocuk ilk dil deneyimlerini resimli kitaplardan kazanır ve dış dünyayı bu kitaplar aracılığıyla tanır. İyi bir resimli kitap, çocuğun hayal gücünün gelişimini destekler ve çocuğu resim sanatı ile tanıştırır. Görsel ve işitsel algılamada yani çocuğun bilişsel gelişiminde son derece etkili olan resimli çocuk kitapları,

aslında edebiyat dünyasına açılan ilk kapıdır. Görsel ve işitsel algılama olmadan edebî eserler okunamaz ve dinlenemez (Sınar Çılgın, 2007: 89-90).

Okul öncesi dönem için yazılan kitaplarda kullanılacak görsel malzemeler özenle seçilmelidir. Bu tasarımlardaki resim, çizgi ve fotoğraflar abartıdan uzak ve doğal bir yapıya sahip olmalıdır. Önemli olan, çocuğun kendi hayal dünyasını da kullanmasını ve o olayın içinde hissetmesini sağlamaktır. Kitap resimlemesinde de aşırılığa kaçılmaması, aşırı desen ve fotoğraflarla süslenmemesi gerekir (Yalçın ve Aytaş, 2003: 146).

Çocuk kitaplarındaki sanatçı duyarlılığı ile yapılmış resimler, çocukların görme duyularının eğitilmesine olanak sağlayan etkili araçlardır. Kitaplarda karşılaşılan düzeye uygun resimler, çocuklar için sanat eğitimi ortamı yaratır. Küçük yaşlarda görsel eğitimini doğru kaynaklardan almaya başlayan çocukların, ilköğretim süreciyle birlikte duyularıyla düşünme becerisi de gittikçe yetkinleşmeye başlar (Sever, 2010: 167).

Ofset baskının, kitabın içeriğinin resimleme ve metnin farklı birleşimleriyle, bir çeşit oyunsallıkla ve sonsuz bir olanaklar bütünü içerisinde şekillendirilebilmesine olanak sağlaması açsından etkileri, resimli çocuk kitapları alanında bir devrime neden olmuştur. Baskı konusundaki sınırlamaların kalkmasıyla, resimli çocuk kitaplarını, sanatçılar için (hem yazar hem çizer (bazen bu ikisi aynı kişidir), tek sınırın kendi hayal güçlerinin olduğu mükemmel bir oyun alanı haline getirmiş, çocuk okurun karmaşık, oyun dolu, eğlenceli kitaplarla buluşabilmesine olanak tanımıştır (Öncü, 2008: 88).

YÖNTEM

Araştırmada, Açılan Kucak, Erken Açan Çiçek, Zürafa Fazi, Farklı Ama Aynı ve Lessie adlı kitaplar betimsel tarama yöntemiyle incelenmiştir. İncelenen kitaplarda baskı kalitesi incelenmiş, baskı hataları, illüstrasyon başarısı, kağıt seçimi, ciltleme kalitesi ve seçilen yazı karakterinin okunurluğu başlıklarıyla sınıflandırılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda sonuçlara ulaşılmış ve önerilerde bulunulmuştur.

KİTAP KÜNYESİ

Kitabın Adı **:** Açılan Kucak, Mevlana'dan Çocuk Hikâyeleri

Yazarı: : Necla Çarpan

Resimleyen **:** Yurdagün Göker

Yayınevi **:** Yeni Mesnevi Yayım ve Matbaacılık

TEKNİK HATALAR:

Kapak Baskısı: Baskıda renk filmlerinin üst üste bindirilemediği görülmektedir. CMYK renk kodlarına göre yapılan ofset baskıda, özellikle de kırmızı filminin kaydırıldığı ve **çi**ft çizgilerin oluştuğu görülmektedir. Mavi ile sarı filmleri birlikte kaydırılarak yeşil çizgi oluşarak, üçüncü bir çizgiye neden olmuştur. Baskı tekniği hatası olan kontrolsüz bu çizgiler, gözü rahatsız edici ve kötü bir görüntü vermektedir (Resim1).

İç Baskısı: Kitabın iç sayfa baskılarında teknik bir hata görülmezken, sarı ağırlıklı renk dağılım**ı uygun olmamıştır**.

Tipografi: Özellikle de yazarın adında kullanılan yazı fontu dikkat çekicidir. Kesik uç kalemle yazılmış olan yazıda "A" harfinin üstüne yerleştirilen tırnak benzeri **çalkantı, harfin anatomisini bozmak**ta ve okunurluğunu azaltmaktadır.

Kâğıt Seçimi: Kitabın kapağında, mat fantezi kâğıt seçilmiştir. 250-270 gram aralığında olan kâğıt, çocuk kitabı için ince kalmış, uygun bir se**çim olmamıştır. İç sayfalarda 12**0 gram mat kuşe seçilerek, kapak kâğıdına oranla iyi bir seçim olmuştur.

DEĞERLENDİRME: Kitabın kapağında renk kaymaları nedeniyle oluşan çift görüntüler oldukça rahatsız edicidir. Çocuğun bu kitaba istek duyması oldukça zordur. Böyle bir kitap istem dışı alınmış olsa dahi, çocuk okumayabilir ve kitaptan vazgeçebilir. Kapakta seçilen illüstrasyon, kapağa özel çizilmek yerine, iç sayfalardan birinin alınmış olması, kitaptaki özensizliği göstermektedir. Renklerin cansız ve koyu olması, kitaba eskimiş bir görüntü vermektedir. Kitabın ismi ve yayın evinin logosunun yerleştirildiği geniş yeşil bant, kapağı üst kısımdan ikiye bölerken, bold ve siyah renkli kitap ismi tasarımı iyice karartmıştır. Yazar ve illüstratörün isimleri, illüstrasyonun içinde kaybolmuş, okunurluğu neredeyse sıfırlanmıştır. Özellikle illüstratörün imzasının kapağın alt kısmına büyükçe atılmış olması, pek rastlanılmayan bir uygulamadır. Zaten renk seçimi, baskı hataları ve yeşil bant ile karışık durumdaki kapak, bu imza ile daha da karmaşık hale gelmiştir.

Resim 1. Açılan Kucak isimli kitabın baskı hatalı kapak tasarımı

Resim 2. Aynı kitabın yeşil bantla bölünmüş iç sayfa tasarımı.

İç sayfalarda da durum çok farklı değildir. Karakter tiplemelerinin oldukça sevimli

olmalarına karşın, renk seçimindeki hatalar çocukta isteksizlik yaratabilir. Kitabın yazılarının, illüstrasyonların altına çekilmiş koyu yeşil bant içine, siyah renkle yazılmış olması, çocuk kitaplarında önerilmeyen uygulamalardır.

KİTAP KÜNYESİ

Kitabın Adı : Erken Açan Çiçek

Yazarı: : A. Adnan Çakmakçıoğlu

Resimleyen : Oğuz Demir

Yayınevi : Serhat Yayınları

TEKNİK HATALAR:

Kapak Baskısı: Kitap kapağının ilk **göze çarpan yanı,** siyah renkli ve farklı boyutlardaki çiçeklerdir. Papatyayı andıran bu çiçekler, kitap kapağına serpiştirilmiş durumdadır. Bu da kapağı parçalı hale getirmiştir. Kitap kapağı için kullanılan karton, nispeten iyidir. Baskı renk ayrımlarının yapılamadığı görülmektedir. Çocuk kitaplarında sık görülen bir baskı hatasıdır.

İç Baskısı: Kitapta iç sayfa baskıları özensizdir. CMYK filmlerinin oturtulamaması, görsellerin çift çizgili görünmesine ve renk dağılmalarına neden olmuştur. **İllüstrasyonların yazılardan ayrılarak bölüm**lere yerleştirilmiş olması ise **çocuk kitaplarında istenmeyen bir durumdur.**

Tipografi: Okunurluğu iyi ve harfleri net bir şekilde seçilebilen uygun bir yazı fontu seçilmiştir.

Kâğıt Seçimi: 90-100 gr beyaz birinci hamur kâğıdı kullanılmıştır. Kâğıdın ince olması çocuk kitapları için uygun değildir. Arka sayfa illüstrasyonun net bir şekilde görülebiliyor olması kâğıt seçimi ve baskı hatasını göstermektedir.

DEĞERLENDİRME: Kitap kapağı oldukça parçalı ve dikkat dağıtıcıdır. Kapağın alt ortasına yerleştirilen kapak görselinde, baskı renk ayrımının yapılamadığı görülmektedir. Kırmızı rengin hâkim durumda olması ve çocukların kıyafetlerindeki zıt renkler, kitabın albenisini azaltmaktadır. Alt kenara yerleştirilen yayınevinin logotayp ve fon olarak kullanılmış olan kırmızı dikdörtgeni çok fazla dikkat çekerek ilgiyi dağıtmaktadır. Kitabın sağ üst köşesine yerleştirilen kırmızı elma ve onun içindeki beyaz yazı bilinçli yapılmış bloklama havasından uzakken, hemen altına yerleştirilmiş olan sarı ve yeşil uzun bantlar kapak tasarımını iyice parçalamış durumdadır. Kapak kâğıdının kartondan seçilmiş olması uygunken, baskı kalitesi ve tasarımın dikkatsizce yapılmış olması "ucuz kitap" havası yaratmıştır.

Kitabın iç sayfalarında illüstrasyon ve yazının birbirinden sert bir şekilde ayrılmış olması, sayfayı bölmüş ve çocuğun hikâye ile görseli bütünleştirmesi iyice zorlaştırılmıştır. İllüstrasyonun baskı kalitesi düşüktür. Ayrıca arka sayfa illüstrasyonlarının net bir şekilde görülebiliyor olması, çocuk kitaplarında istenilen bir durum değilken, yazıların okunurluğunu da olumsuz etkilemektedir.

Resim 3. Erken Açan Çiçek kitabının kapak tasarımı

Dört çocuk gülmeye başladı. Başlarına gelenlere gülüyorlardı. Nereye gitse kovuluyorlardı.

Yine en iyisi kır gezisi yapmaktı. Sadi'ye izin çıkmazsa onu kaçıracaklardı. Buna kesin olarak karar vermişlerdi.

Mahalleye geldiler. Sadi eve koştu. Annesi gülümsüyordu. Babası izin vermişti.

— "Gözün aydın Sadi. Baban izin verdi. Arkadaşlarına söyleyebilirsin."

Sadi evden uçar gibi çıktı. Hiç bu kadar sevindiğini bilmiyordu. Müjdeyi götürmek için olan-

Resim 4. İç sayfa tasarımlarında renk kaymalarının olması, basım hatalarına işarettir.

ERKEN AÇAN ÇİÇEK

Dört arkadaştılar. İçtikleri su ayrı gitmezdi. Tatilin tadını çıkarıyorlardı. Hepsi üçüncü sınıfı geçmişti. Artık dördüncü sınıfın öğrencileri idi. Dört arkadaş bir pazar gezisi için anlaştılar.

Ali, Metin, Sadi ve Murat için bu gezi çok önemliydi. Sınıf geçmeyi kutlayacaklardı. Ama boyca en küçükleri olan Sadi annesinden izin alamıyordu.

– 3 –

Resim 5. İç sayfa kâğıtlarının ince seçilmesi, arka sayfa resimlerinin görülmesine ve karmaşaya neden olmuştur.

KİTAP KÜNYESİ

Kitabın Adı : Zürafa Fazi
Yazarı: : Filiz Özden
Resimleyen : Buket Topakoğlu
Yayınevi : Yapı Kredi Yayınları

TEKNİK HATALAR: Kitapta herhangi bir teknik hata görülmemektedir.

Kapak Baskısı: Kapak, kaliteli baskısı ile çocuk kitapları için örnek düzeyindedir. Kapak tasarımı, karakterlerin hareketleri, yüz ifadeleri, renk düzeni ve kapak başlığındaki yazı hiyerarşisi iyi düşünülmüş bir kitaptır. Kapak, 300-320 gram parlak bristole basılarak üzeri selofon ile kaplanmıştır. Kapağın en az 350 gram bristol kartona basılmış olması belki daha sağlam ve etkili bir kitap olmasını sağlayabilir.

İç Baskısı: Kitabın **ç** baskısı başarılı ve özenlidir. Pürüzsüz, renk kayması olmayan temiz bir baskı görülmektedir. İyi bir baskı ve iyi bir tasarımla iyi bir çocuk kitabı örneği oluşturmuştur.

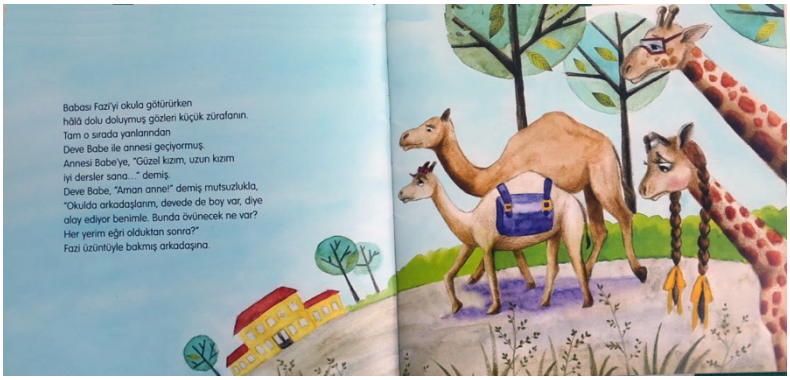
Tipografi: Yazı fontu net, anlaşılır ve rahat görülebilir büyüklükte seçilmiştir. Yazının illüstrasyondan kopuk olmaması bütünlüğü sağlarken, hiçbir görselle çakıştırılmayarak okunurluk korunmuştur.

Kâğıt Seçimi: İç sayfalarda tahmini 120 gram parlak ku**şe kullanılmıştır.** Kâğıdın **pürüzsüz ve parlak olması baskı temizliğ**ini net gösterirken, renklerin daha canlı ve seçici görülmesine zemin hazırlamaktadır.

DEĞERLENDİRME: Zürafa Fazi adlı kitap, gerek baskı kalitesi gerek kâğıt seçimi ve gerekse illüstrasyonu ile iyi bir çocuk kitabıdır. Kapak tasarımında kullanılan figürler iç sayfalarda da kullanılmış olmasına karşın, birkaç sayfadan alınan figürler ile yeni bir kompozisyon oluşturulması olumludur. Bu yöntem, **görüntü tekrarlarıyla oluşabilecek monotonlukların önüne geçebilmektedir. İllüstrasyonlarda karakter tasarımla**rı başarılıdır. Renklendirmede seçilen toz pastel ve akrilik iyi bir kombinasyon oluşturmuş, hem profesyonel hem de çocuksu yaklaşımı harmanlamıştır. Baskının ve renk ayrımının başarılı olması, bu kar**ışık renklendirme tekniği ile** etkili bir sonuç vermiştir. Kitap kapağında seçilen parlak bristol yerine daha kalın bristol veya karton seçilebilir, çok daha etkili bir sonuç alınabilirdi.

Resim 6. YKY'ndan iyi baskılı çocuk kitabı.

Resim 7. Zürafa Fazi'nin iç sayfa baskıları ve tasarımları

Kitabın iç sayfa tasarımında yazı ile illüstrasyonun aynı yüzeyde kullanılması olumludur. Yazının okunurluğunu olumsuz etkileyebilecek herhangi bir görsel ile çakıştırılmaması da, tasarımın iyi planlandığını göstermektedir. Çocuk aynı görsel içinde hem yazıyı okuyabilecek hem de resimler ile bağdaştırabilecektir.

KİTAP KÜNYESİ

Kitabın Adı : Farklı Ama Aynı

Yazarı: : Feridun Oral

Resimleyen : Feridun Oral

Yayınevi : Yapı Kredi Yayınları

TEKNİK HATALAR: Kitapta herhangi bir teknik hata görülmemektedir.

Kapak Baskısı: Çocuk kitapları için önerilen bir kapak örneğidir. Kapak, kalın karton üzerine parlak kuşe baskı giydirilmesiyle oluşturularak üzerine selofon çekilmiştir. İç kısımda beyaz parlak kuşe ile ek yerleri kapatılan kapak illüstrasyonu da oldukça etkili ve albenisi yüksektir. Renk kaymalarının görülmediği çok temiz ve berrak bir baskıya sahiptir.

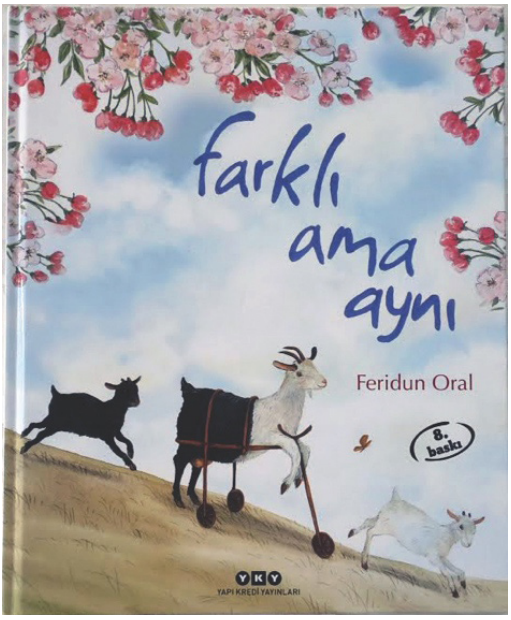
İç B**askısı:** Kapaktaki başarıyı iç sayfa baskılarında da görmek mümkündür. Sayfa mizanpajında görülen illüstrasyon taşmaları, ilk bakışta hataymış gibi dursa da sonradan iyi düşünülmüş bir kadraj tasarımı olarak değerlendirilebilir. Ancak bazı figürlerin makas dışında bırakılarak istenmeyen yerlerden kesilmiş olması teknik bir hata olarak değerlendirilebilir.

Tipografi: Kitapta, iyi seçilmiş bir yazı karakteri, uygun punto büyüklüğüyle verilerek net bir okunurluk sağlanmıştır. Yazıların illüstrasyonlar ile aynı kadrajda olmaları ve herhangi bir görsel ile çakışmaması olumludur.

Kâğıt Seçimi: 120-130 gram yarı mat kuşe kağıt seçimi uygundur. Bu şekliyle sayfalarda parlamaların önüne geçilmiştir.

DEĞERLENDİRME: Kalın kapağı, dikişli cildi ve temiz baskısıyla çok sağlam bir kitap algısı oluşturmaktadır. Çocukların beğenebileceği boyutlarda ve sağlamlıktadır. Kitabın kapak tasarımı da etkileyici ve albenisi yüksektir. İç sayfa tasarımlarında da aynı özeni ve temiz baskıyı görmek mümkündür. Kitabın iç sayfaları için mat kuşe kâğıt da oldukça doğru bir tercih olup, parlama ve yansımaları engellemektedir. Sayfa mizanpaj ve kadraj ayarlamaları tartışmaya açık olsa da rahatsız edici veya hata algısı oluşturacak bir durumdan bahsedilemez. Örneğin illüstrasyonun fonunu oluşturan doğa betimlemelerinde ciddi anlamda sayfa boşlukları bırakılmışken, tiplemelerin çizimlerinde kadrajlar doldurularak farklı bir boyut yaratılmıştır. Özellikle de bazı konu figürlerinin boş illüstrasyondan bağımsız bir şekilde sayfa boşluğunda zıplıyor olması, kitabın her bir alanının kullanıldığı havası ile sahiplenme duygusunu arttırmıştır. Yazılar, illüstrasyonlar içine yerleştirilerek bütünlük sağlamış ve okunurluk bozulmamıştır. Masal için seçilen kahramanların tiplemeleri çok sevimli ve çizgileri oldukça özgündür. Ancak çoban tiplemesinde aşırı anatomik deformasyonlar, bu özgün yapının dışında özenti algısı oluşturarak desen bütünlüğünden kopmalara neden olabilmektedir. Resimlemelerde bazı detaylara değinilmiş olması, doğal bir ortam oluşturmaya yetmiştir. Örneğin fonda, uzak bir ağacın dibinde, ağaca yaslanarak uyuyan çobanın bacaklarının altından otlayan bir keçinin görünmesi veya yavrusunu emdiren keçinin diğer yavrusunun sırtında oynaması gibi gülümsetici ayrıntılar çocuklar için önemlidir.

Kitabın kapağında kitabın adının baş harflerinin küçük yazılması doğru olmamıştır. Okuma yazma bilmeseler de çocuk kitaplarında Türkçe, çocuklara doğru ve en mükemmel şekliyle sunulmalıdır.

Resim 8. Karton kapağıyla sağlam bir etki veren çocuk kitabı.

Resim 9. Çoban figürünün abartılmış anatomik bozukluğu hoş karşılanmayabilir.

Resim 10. Çobanın sol ayağının keçinin boynuna saplanmış gibi çizilmesi çocukların dikkatinden kaçmayacaktır.

Resim 11. Annesinin sırtında oynayan keçi veya uyuyan çobanın bacaklarının altından resmedilmiş olan keçi, doğal bir hava oluşturmaktadır.

KİTAP KÜNYESİ

Kitabın Adı : Lessie

Yazarı: : Hazırlayan: Myra Ajans

Resimleyen : Volkan Akmeşe

Yayınevi : **İncim Yayınları**

TEKNİK HATALAR:

Kapak Baskısı: Baskı kalitesi olarak sorunsuz görülen kitabın kapağı, renk ve illüstrasyon bakımından ilgi çekicidir. Kitabın renk dağılımı uygundur. Çocuk kitaplarının özellikle de bu yaş gurubuna hitap eden kitapların kapaklarının karton malzemeli ve sağlam dikiş ciltli olması önemlidir.

Lessie için kapak olarak 240-280 gram aralığında mat Bristol seçilmiştir. Kitabın standart dışı büyüklüğüne oranla kapağın zayıf kaldığı söylenebilir. Kapak, baskı sonrası selofon ile kaplanarak parlak ve temiz yüzey elde edilmiştir. Selofon aynı zamanda kapağı ani gerilmelere veya ıslanmaya karşı koruyucu görev de üstlenmektedir.

İç Baskısı: İç sayfalarda temiz bir baskı görülmektedir. Renk ayrımı iyi yapılmış, film bindirmeleri başarılıdır.

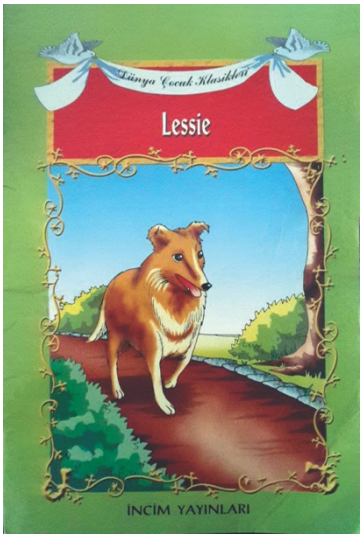
Tipografi: Dik temel yazı karakterinin seçilmiş olması, okunurluk açısından doğru bir tercih

olsa da yazıların resimlerin üzerine bindirilerek çoğu yerde okunurluğun düşürülmesi hatalıdır. Yazılar, kitap için zemin seçiminde dikkat edilmesi gereken işlevsel bir görsel ve içerikle ilgili ögedir.

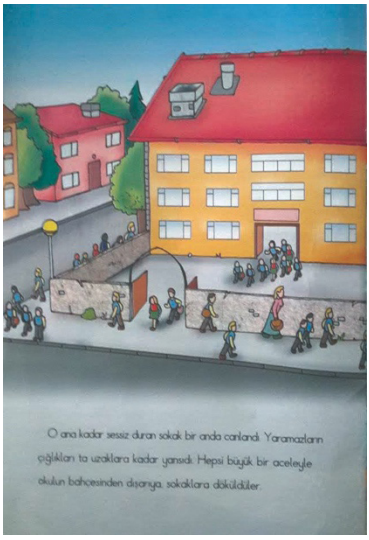
Kâğıt Seçimi: İç sayfalarda, kitap boyutuna göre oldukça ince kâğıt seçilmiştir. 110-120 gram aralığında seçilen birinci hamur kâğıt, her an yırtılmaya müsaittir. Bu kadar büyük ebatta kitapların sayfaları, küçük ebat kitaplara göre daha kolay yırtılır.

DEĞERLENDİRME: Kitap, genel itibariyle hem baskı kalitesi hem illüstrasyon kalitesi hem de boyutları açısından iyi bir örnektir. Ancak 27X40 cm'lik bir kitap için seçilen kâğıtlar daha kalın olabilirdi. Hem kapak hem de iç sayfalar için kâğıt seçiminin daha kalın olması önerilebilir. Ciltleme tekniği olarak seçilen zımbalama yöntemi de kitabın ebatları itibariyle doğru bir seçim değildir.

İç sayfalarda illüstrasyon başarılı sayılsa bile renklendirmede sorun vardır. Açıktan koyuya doğru renk geçişlerinin fonlarda ve karakterlerde boyutlandırma ışığı (3D görüntü) olarak kullanılmış olması, illüstrasyonu soluk ve cansız göstermiştir. Ayrıca kitabın ilk sayfasında okulun öğrenci kalabalığı resimlemesinde, yüz ifadelerinin kullanılmaması bir eksiktir. Okul öncesi dönem çocuğu, okuma yazma bilmese de yüz ifadelerinden kitapta anlatılanları tahmin edebilir ya da kitabı kendisi kurgulayabilir. Bu boyutlardaki kitaplar, daha dikkatli ve özenli resimlemeler ile desteklenmelidir.

Resim 12. Lessie adlı kitabın kapağı

Resim 13. Öğrenci kalabalığı resimlemesinde figürlerin yüz ifadelerinin olmaması çocuğun sorgulamasına neden olabilir.

Resim 14. İllüstrasyonlarda gradientlerin fazla kullanılması soluk ve eski havası yaratabilir.

SONUÇ

Çocuk kitapları, çocuğa ulaşma ve onu eğlendirerek eğitme yollarından biridir. Teknoloji ile iç içe yaşayan günümüz çocuklarına kitap yoluyla ulaşmak, onları cezbeden teknoloji dünyası ile yarışmak çok da kolay değildir. Bunun için kitabın içerik özellikleri kadar baskı

kalitesinin albenisi de önem kazanmıştır. Özellikle okul öncesi dönem çocukları kitabı daha çok görsel yanıyla değerlendirmekte, sevmekte ya da sevmemektedir.

İyi bir çocuk kitabının çocuğu eğlendirmesi, hoşça vakit geçirtmesi, hayal gücünü geliştirmesi, empati kurdurması, dil becerisini ve iletişimini geliştirmesi, estetik ve sanat bilinci aşılaması, eğitmesi, okuma alışkanlığı vermesi, çocuğa arkadaşlık yapması beklenir. Tüm bu beceriler göstermektedir ki çocuk kitabı yazarı olmak veya çocuk kitabı yayıncısı olmak, nesnel varlıklarının ötesinde duygusal, bilişsel ve eğitsel bir yuvadır. Bu yuva ne kadar özenli, düzenli ve anlaşılır bir dille kurulursa çocuklar o derece mutlu ve güvenli olacaklardır. Atatürk'ün deyimi ile çocuklar: "Geleceğimizin güvencesi, yaşama sevincimizdir. Bugünün çocuğunu, yarının büyüğü olarak yetiştirmek hepimizin insanlık görevidir." Tüm yayınevlerinin bu bilinçle hareket etmesi ve kitapların içerik özellikleri yanında baskı kalitesine de azami özen göstermesi gerekir.

KAYNAKÇA

Çakmakçıoğlu, Adnan, (?). Erken Açan Çiçek, Serhat Yayınları, İstanbul.

Çarpan, Necla, (1985). Doğuş Matbaası, Ankara.

Lessie, (?). Myra Ajans, İncim Yayınları, İstanbul.

Oral, Feridun, (2018). Farklı Ama Aynı, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.

Öncü, Melda, (2008). Baskı Teknoloojisindeki Gelişmelerin Resimli Çocuk Kitaplarının Gelişimine Etkisi, Sanat ve Tasarım Dergisi, 1.

Özdem, Filiz, (2013). Zürafa Fazi, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.

Sever, Sedat. (2010). Çocuk ve Edebiyat, Tudem Yayınları, İzmir.

Sınar Çılgın, Alev, (2007). Çocuk Edebiyatı, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul.

Ungan Suat ve Demir, Elif (2016). "Günümüz Çocuk Edebiyatı Yazarları ve Eserleri Üzerine Bir İnceleme", Türkiye Eğitim Dergisi, Cilt 1, Sayı 1.

Yalçın, Alemdar ve Aytaş, G***ıyasettin*** (2003). Çocuk Edebiyatı, Akçağ Yayınları, Ankara.